

א"ר הייא רבה מתחלת ברייתו של עולם צפה הקדוש ברוך הוא בית המקדש בנוי, וחרב, ובנוי, בראשית ברא אלהים. הרי בנוי, היאך מה דאת אמר (ישעיה נא) לנטוע שמים ולכסוד ארץ וגו'. והארץ היתה תהו ובהו, הרי חרב, היאך מה דאת אמר (ירמיה ד) ראיתי את הארץ והנה תהו ובהו, ויאמר אלהים יהי אור הרי בנוי ומשוכלל לעתיד לבא. היאך מה דאת אמר (ישעיה ס) קומי אורי כי בא אורך, וכתוב (שם) כי הנה החושך יכסה ארץ וגו'.

ב. נצח ישראל | פרק י"ד

יש לך לשאול, למה זה ועל מה זה באו על אותם שהם עם ה', ריבוי הצרות המשוננות, והרי האומות חוטאים הם, ולא מצאנו שבא עליהם פורענויות כמו שבא על אותם שהם עם ה', ובשביל זה לא יספיק התשובה שהחטא הוא היה הגורם, באשר אין ספק שנמצא החטא גם כן בשאר האומות יותר ויותר, ולא בא עליהם הפורענות כל כך.

של אוריה הייתי מתיירא שלא תתקיים נבואתו של זכריה של אוריה בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת בלשון הזה אמרו לו עקיבא ניהמתנני:

ד. פסחים נ.

והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד אמר האידנא לאו אחד הוא אמר רבי אחא בר תינא לא בעולם הזה העולם הבא העולם הזה על כשורות טובות אומר ברוך הטוב והמטיב ועל כשורות רעות אומר ברוך דיין האמת לעולם הבא כולו הטוב והמטיב

ה. יומא סט:

דאמר רבי יהושע בן לוי למה נקרא שמן אנשי כנסת הגדולה שהחזירו עמדה ליושנה אתא משה אמר האל הגדול הנבור והנורא אתא ירמיה ואמר נכרים מקרקרין בהיכלו איה נוראותיו לא אמר נורא אתא דניאל אמר נכרים משתעבדים בבניו איה גבורותיו לא אמר גבור אתו אינהו ואמרו אדרבה זו היא גבורת גבורתו שכובש את ^[10] יצרו שנותן ארך אפים לרשעים ואלו הן נוראותיו שאלמלא מוראו של הקב"ה היאך אומה אחת יכולה להתקיים בין האומות ורבנן היכי עבדי הכי ועקרי תקנתא דתקין משה אמר רבי אלעזר מתוך שידועין בהקב"ה שאמתי הוא לפיכך לא כיובו בו:

שפוח אספי. מקסיס על האמת ושפוח את השקר:

גלות ונגאולה

ג. מכות כד:

שוב פעם אחת היו עולין לירושלים כיון שהגיעו להר הצופים קרעו בגדיהם כיון שהגיעו להר הבית ראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים התחילו הן בוכין ור"ע מצחק אמרו לו מפני מה אתה מצחק אמר להם מפני מה אתם בוכים אמרו לו מקום שכתוב בו יהוה הקב"ה יומת ועכשיו שועלים הלכו בו ולא נבכה אמר להן לכך אני מצחק דכתיב ואעידה לי עדים נאמנים את אוריה הכהן ואת זכריה בן יברכיהו וכי מה ענין אוריה אצל זכריה אוריה במקדש ראשון וזכריה במקדש שני אלא תלה הכתוב נבואתו של זכריה בנבואתו של אוריה באוריה כתיב לכן בגללכם ציון שדה תחרש וגו' בזכריה כתיב עור ישבו וקנים וקנות ברחובות ירושלם עד שלא נתקיימה נבואתו של אוריה בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת בלשון הזה אמרו לו עקיבא ניהמתנני:

ו. בראשית רבה | פ"ו, ב'

ר' ברכיה בשם ר' יהודה בר סימון אמר לפרה שהיו מושכין אותה למקולין ולא היתה נמשכת מה עשו לה משכו את בנה לפניו והיתה מהלכת אחריו על כרחה שלא בטובתה, כך היה יעקב אבינו ראוי לירד למצרים בשלשלאות ובקולרין אמר הקדוש ברוך הוא בני בכורי ואני מורידו בבזיון, ואם ליתן בלבו של פרעה איני מורידו פומבי אלא הריני מושך את בנו לפניו והוא יורד אחריו על כרחו שלא בטובתו והוריד את השכינה למצרים עמו

ז. דרשות הר"ן | דרוש י"א

כי דרכי ה' נשגבים מאוד, אשר אם יאמר החכם לדעת, לא יוכל למצוא. והנה אנו רואים בגאולה זו של מצרים, שבאותה עת בעצמו, שהיתה הגאולה, ובה היו רואים עצמם נגאלים, ועם כל זה היו רואים פעלים ומעשים שהם סיבת גאולתם, ואעפ"כ היו נלאים לעמוד על סיבתם עד שגילה השי"ת עניינם. כל שכן אנחנו שראוי שנהיה סכלים יותר בגאולה. מפני זה כתב הרמב"ם ז"ל, שלא יודעו הדברים ההם איך יהיו, עד שיהיו.

ח. נצח ישראל | פרק כ"ו

כי ההעדר הוא סיבת ההווה, ואם אין כאן העדר אז לא תחול שום הווה, שלא יתהווה דבר רק כאשר קדם לו העדר צורה לגמרי... כי כבר אמרנו כי לפי ההעדר - יתחדש, ולכן ההווה - קודם הווית האור, שהוא המציאות הגמור, כתיב לפני זה "והארץ היתה תהו ובהו", ואח"כ "היה אור". וכן לפני הווית ביהמ"ק, הוא קדוש לגמרי, צריך שיהיה העולם תהו ובהו וחשך, כמו קודם הווית האור שהיה החשך הגמור וגו', ואם לא היה נמצא בארץ ההעדר, לא היה כאן הווית האור. משל לזה, הביצה, קודם שיתהווה האפרוח היה נפסדת, שאם הביצה היתה נשארת בהווה שלה, אין כאן מקבל הווה, שהרי המקבל אינו חסר וכו'... החרבן המגיע לבית המקדש היא סיבת הוויתו שיהיה לו בסוף. וכאשר תדע ותבין דברים אלו, אז תבין דברים גדולים, כי חרבן הבית, אף שהוא חרבן אליו בעצמו, הוא סיבה להווה יותר עליונה מאוד וכו'.

ט. שובו לבצרון | מאמרי הרא"ה, ח"ב

וכל מי שהוא עוקב את סדרי הישוב, מראשית צעדיו ועד עכשיו, יכול הוא לראות בחוש איך שמכל ירידה אשר סבלנו נצמחה אח"כ עליה והתפתחות יותר גדולה, וצעד של דליגה לטובה יצא מכל משבר וכו'. והנה ראינו עין בעין איך שמתוך המחשכים יצא לנו אור גדול, והישוב המצומצם רחבו גבוליו, ובאה ארץ ישראל למדרגתה הישובית שהיא עומדת בה היום. והרי ראינו במדה זעירה את הגואל ש נכסה ו חזר ו נגלה ל נו... .

ומזה עלינו ללמוד ולקחת לקח טוב, שלא להיות נופלים ברוחנו גם מחודתה של הנפילה הנוראה אשר נפל ישובנו כעת ע"י רשעים הרוצחים הטמאים אשר הרגו בזון חסידי עליון, גדולי התורה והיראה (בירושלים, בחברון, במוצא, בצפת וביתר המקומות הקדושים). הכיסוי הזה אשר נכסה הגואל להולך לפנינו ברוח ה' מצעדי יישוב הארץ ושיבת בנים לגבולם, אמנם איום ונורא הוא, יש בו צדדים שהוא עולה במחשכיו על כל הירידות אשר סבלנו מאז התחיל ישובנו להבנות, אבל ברור הדבר שלפי הערך של הכסוי הזה הגדול יהיה האור אשר יגלה וכו'. בטוחים אנו שממכתנו הגדולה הזאת תצמח רפואה.

י. פסיקתא דרב כהנא | י"ג, ט"ו

עלה אריה במזל אריה והחריב אריאל על מנת שיבא אריה במזל אריה ויבנה אריאל

יא. שפת אמת | ויצא, תרנ"ח

ולכן כשיתקיימו ההצטוות, התצטרך למפרע כי הכל היה לעוזה, ולכן נקרא הקצ"ה 'צעל הנחמות', כי הנחמות של בני אדם אינם יכולים לתקן הלער העצר, אבל הנחמה של הקצ"ה היא מהפך לו הלער לעוז. והגם כי איננו מצינים איך יהיה מתהפך מה שעצר, כי אנו צוחק העצב וצחוק הזמן, אבל לעתיד נראה ונצין זה הסיפור.

יב. מנחות כט:

אמר רב יהודה אמר רב: בשעה שעלה משה למרום, מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות, אמר לפניו: רבש"ע, מי מעכב על ידך? אמר לו: אדם אחד יש שעתידי להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו, שעתידי לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות. אמר לפניו: רבש"ע, הראהו לי, אמר לו: חזור לאחורך. הלך וישב בסוף שמונה שורות, ולא היה יודע מה הן אומרים, תשש כחו; כיון שהגיע לדבר אחד, אמרו לו תלמידיו: רבי, מנין לך? אמר להן: הלכה למשה מסיני, נתיישבה דעתו. חזר ובא לפני הקדוש ברוך הוא, אמר לפניו: רבנו של עולם, יש לך אדם כזה ואתה נותן תורה ע"י? אמר לו: שתוק, כך עלה במחשבה לפני. אמר לפניו: רבנו של עולם, הראיתני תורתו, הראני שכרו, אמר לו: חזור [לאחורך]. חזר לאחוריו, ראה ששוקלין בשרו במקולין, אמר לפניו: רבש"ע, זו תורה וזו שכרה? א"ל: שתוק, כך עלה במחשבה לפני.

יג. רמב"ם | חמץ ומצה, פרק ח'

ב. מתחיל ומברך בורא פרי האדמה ולוקח ירק ומטבל אותו בחרוסת ואוכל כזית

רבינו מנוח

ולאו נוכחין זכרפס זכר לכתנות הפסים שטעס יעקב חזינו ליוסף אשר צסכתס נתגלגל הדצר וירדו אצותינו לנולרס

יד. פסחים סה:

יצתה כת ראשונה וכו': יתנא כל אחד ואחד נותן פסחו בעורו ומפשיל לאחוריו אמר רב עיליש מייעות:

כל אחד ואחד כשהיו הולכין לבתיהם היה נותן פסחו בעורו ומפשילו לאחוריו: אמר רב עיליש. שם תכס: טייעוס. דלך סומרים ישמעאלים הוא זה:

טו. שיר השירים | ב', ג'

"דומה דודי לצבי" (שיר השירים ב, ט) - מה צבי זה נראה וחוזר ונכסה, נראה וחוזר ונכסה, כך גואל הראשון נראה ונכסה וחוזר ונראה... כך גואל אחרון נגלה להם וחוזר ונכסה מהן.